

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

IZDAJATELJ IN LASTNIK: „KMETSKA ŽUPANSKA ZVEZA“.

Izhaia dvakrat na mesec, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone.

Odgovorni urednik:

Naročnino in oglase sprejema upravništvo
»Občinske Uprave« v Ljubljani.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. Vladislav Pegan.

Cena oglasom je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Posamezna številka 30 vinarjev.

Cenjenim naročnikom!

Današnji 1. številki smo priložili poštne položnice. Prosimo vse, kateri dolgujejo naročnino še za nazaj in ki so list sprejemali, naj nas ne puste čakati. Saj vedo, da moramo mi vedno takoj plačati vse tiskarske, ekspedicijske, uredniške in razne druge troške.

Kdor je naročnino za 1912 — mnogo jih ni — že plačal, — naj obdrži poštno položnico za prihodnjič.

Današnje številko smo poslali razven vsem dosedanjim cenj. naročnikom, o katerih ne dvomimo, da nam ostanejo zvesti tudi za naprej, — zlasti onim županstvom, ki dosedaj še niso bila naročena na »Občinsko Upravo« in ki so bila v to pozvana z razpisom velesl. deželne odbora z dne 18. septembra 1911 št. 13.020.

Ne dvomimo o njih, da bodo list sprejeli in z zanimanjem čitali. Saj bo to le v njihovo lastno korist.

Končno prosimo: Pridobivajte nam novih naročnikov, razširjajte potrebno list »Občinsko Upravo«.

Uredništvo.

Sprememba na čelu deželne uprave.

Kakor znano — je odložil deželni glavar Fr. pl. Šuklje svoje mesto in je bil od cesarja imenovan deželnim glavarjem dr. Ivan Šusteršič.

Vsled tega so se izvršile nekatere spremembe tudi v referatih deželne odbora oziroma njegovih članov.

Zato priobčujemo v naslednjem najnovejšo

Razdelitev referatov
od 16. januarja 1912 dalje.
(Provizorno.)

Deželni glavar g. dr. Ivan Šusteršič: personalije, deželni muzej, umetništvo.

Deželni odbornik g. Josip Anton grof Barbo: železnice, deželna kultura, in sicer: vinarstvo, ribarstvo, gozdarstvo, živinozdravništvo, kmetijska družba, podkovska šola, šola na Grmu, posestvo na Robežu; obramba poljščine, stanovske stvari, prisilna delavnica, oskrba za zanemarjeno mladino v deželni prisilni delavnici, podpore za slušatelje živinozdravniških šol.

Deželni odbornik g. dr. Evgen Lampe: deželne finance, živinoreja,boljšanje hlevov, mlekarstvo, sirarstvo, deželna banka, ceste, melioracije in vodovodi, izkoriščanje vodnih sil za električne naprave, zadružništvo.

Deželni odbornik g. dr. Vladislav Pegan: Občinske stvari, stavbinske stvari, pritožbe v cestnih zadevah izvzemši administrativno tehnične zadeve, deželnozborske zadeve, lovske zadeve, deželna poslopja.

Deželni odbornik g. dr. Ivan Tavčar: Ustanove, ubožne zadeve, vojaške zadeve, priprega, gasilno-stražni zaklad, odgon, agrarske operacije, bera, statistika, deželni teritorij, deželno gledališče.

Deželni odbornik g. dr. Ivan Zajc: šolstvo, trgovska šola, deželni dobrodelnici zavodi in javne bolnice, odpis bolniških oskrbnih stroškov, zdravstvo, obrt, visokošolske podpore izvzemši one za slušatelje živinozdravniških šol, oskrba za zanemarjeno mladino v Salezijanskem zavodu, gospodinjske šole in gospodinjski tečajji, pospeševanje tujkega prometa.

Od deželnega odbora.

Št. 18963/11.

Okrožnica

vsem okrajnocestnim odborom.

Deželnemu odboru je došlo v nekem slučaju v rešitev vprašanje, če in v koliko so uradna pisma, ki so naslovljena na posamezne člane okrajnih cestnih odborov, poštnine prosta.

Deželni odbor je naprosil za izjavo v zadevi c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu, ki je pozivno na člen II. odst. 2 zakona o oproščenju poštne od 2. okt. 1865, drž. zak. 10 1865, ter razpis c. kr. trgovinskega ministerstva od 8. marca 1867 št. 21819 — 2337 prijavilo sledeče:

Deželnemu odboru podrejenim organom je smatrati okrajne cestne odbore oziroma njih načelnike in namestnike načelnikov — torej ne tudi ostale člane — ako je prvim poverjeno upravljanje cest; tem pristojajo torej po omenjenem členu oproščenje od poštne v prometu z deželnim odborom in obratno; slične pošiljatve pa morajo poleg naslova nositi pristavek: »Upravna zadeva deželnih cest« in ako so naslovljene na osebo načelnika ali njega namestnika, poleg naslova tudi izrečni pristavek »načelnik oz. namestnik cestnega odbora«.

Pod istimi predpogoji in pogoji in v istem obsegu uživajo oproščenje od poštne tudi v pojedinih kronovinah obstoječi okrajni zastopi oz. okrajni odbori in po teh nastavljeni cestni nadzorniki, cestni kondukerji oz. cestarji, v njih lastnosti, kakor organi deželnega odbora.

Ta okrožnica naj se prebere v prihodnji odborovi seji ter se je v bodoče natančno ravnati po njenih navodilih, da se doseže enakomerno postopanje in zabranijo morebitne iz nepoznanja predpisov izhajajoče pritožbe.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 9. januarja 1912.

Deželnega glavarja namestnik
Lampe.

Občinski posredovalni uradi.

V deželnem zakoniku za Kranjsko XL. kos iz leta 1911 je bil izdan zakon z dne 27. septembra 1911, veljaven za vojvodino Kranjsko, o občinskih posredovalnih uradih (dež. zak. št. 45.).

O tem zakonu so že pisali razni listi, nekteri tudi obširneje. Tudi mi nameravamo v eni izmed prihodnjih števil obširneje se pečati s tem zakonom, česar doslej namenoma nismo še storili, ker hočemo počakati, da izidejo izvršilne naredbe po določbah § 40 navedene postave.

Da bo ta novi zakon velike važnosti in prihranil marsikomu ogromne tožbene troške, tega ni treba še posebej povdarjati. Koliko stanejo danes pravde za čestokrat malenkostne in brezposmembne stvari! Pri občinskih posredovalnih uradih pa ne bo drugih troškov, kot pristojbina za poravnalni kolek, k večjemu še za morebitni ogled na licu mesta in za vročitve (§ 36). A kaj je to v primeri s sodnimi pravdami, združenimi z veliko zamudo časa, dolgimi in večkratnimi poti, zlasti pa z dolgotrajnim sovraštvom med sosedmi in škodoželjnostjo.

Za danes naj zadostujejo le te splošne opazke, katerih namen je, zainteresirati vse naše občine, naj že sedaj razmotrivajo vprašanje o ustanovitvi posredovalnih uradov. Posvetovanja so mogoča že sedaj, osobito glede uradnih prostorov, ktere mora po § 35 preskrbeti občina, dalje glede zapnikov, ki se imajo voliti (§ 2.) — To razmotrivanje je umestno že sedaj zato, da prično posredovalni uradi poslovati nemudoma, čim se izda izvršilne naredbe.

Za izboljšanje uradovanja pri občinah.

O izdaji delavskih in poselskih knjižic.

(Dopis).

Slavno uredništvo!

Blagovolite nastopno natisniti.

Vsem gospodom kolegom!

Dolžnost vsakega občinskega tajnika je, da po svoji moči upliva na to, da pride vendar enkrat v občinske urade enako, enostavno uradovanje. Doslej občinski tajniki niso mogli v tem dosti pomagati drugim, sedaj je pa to lahko mogoče, ker imamo na razpolago velepostrežni list »Občinsko Upravo«.

Zato se poslužujmo tega lista, kateri mora postati ne le podučljivi, marveč tudi naš stanovski list.

Namen mi je govoriti o enostavnem uradovanju. Napake najbolj vidimo sami med seboj v dopisovanju itd. Zato, dragi kolega, kedar se Ti ponavljajo napake v katerikoli zadevi, dobro veš, da je soursad eden ali več v zmoti, opiši stvar v našem listu »Obč. Upravi« kratko, kako naj se reši stvar po tem ali onem § dotične postave.

Zakonikov imajo občine dovelj; kar jih manjka, treba kupiti, a treba je, da obč. tajnik tudi zakone prebira in se seznani z njimi.

Na ta način bomo skrajšali dostikrat naravnost smešna vprašanja v našem listu, in bo na to mesto kaj drugega koristnega prišlo.

Dostikrat prihajajo taka vprašanja v list, katera ne morejo biti bolj jasna, kakor so v obč. redu in mesto, da bi vpraševalec pogledal obč.

red, pa nadleguje list, katerega mora še-le pričakovati, dočim je občinski red pri roki.

S tem, dragi kolegi, mi svoj stan zapostavljamo in se javnosti nesposobne kažemo. Da pa niso občinski tajniki dovolj praktični, ni temu kriv stan; kriv je temu zastareli obč. red, kateri tajnika niti ne pozna.

Tajniška služba stoji na slabšem temelju, kakor hlapčevska; hlapca ščiti poselski red, tajnika pa prav nič. Kadar ni tajnik po volji stranki, katera je na krmilu, stran ž njim in prijatelja pristaja gori, če kaj zna ali ne. Temu upam, dragi kolegi, bomo odpomogli le z delom, in pravični naš visoki deželni zbor in odbor bodeta tudi za nas nekaj ukrenila.

A pustimo to in govorimo n. pr. o izdaji delavskih in poselskih knjižic. Večina občin je mnenja, da mora oboje izdajati domovna občina, kar pa ni res. Veliko delavcev v drugih krajih bodisi v deželi ali izven nje, dalje obrtnih pomočnikov trpi škodo in ima sitnosti, predno dobi delavsko knjigo.

Nekatere občine naredo to tako-le: Ko zunanji zaprosi za delavsko knjigo, jo spišejo in pošljejo pristojni občini v uradno popolnitev. No, to je že nekaj, a vendar mora prosilec dostikrat dolgo časa čakati, da knjižico dobi, vsled česar nastanejo dostikrat neprimernosti delodajalcu in delavcu.

Druga županstva pisarijo domovni občini in vse mogoče opisujejo, da se taka knjiga dobi, a prigodi se čisto, da nekateri kratkomalo prosilca pošljejo, naj gre po knjižico sam domov. Oddaljeni pisarijo sorodnikom in tako se vse mogoče godi radi nepoznanja zakona. Dogodilo se je pri nas že, da je prišla neka prosilka 8 železniških postaj daleč po delavsko knjižico osebno. Ali ni to v nebo vpijoče v moderni državi?

Katero postopanje izmed tu naštetih je s strani občinskega urada pravo? Na to je kratek odgovor: nobeno.

Delavske knjižice daje po § 80 obrtnega reda občina bivališča in ne domovna občina, to se ni tudi po novem obrtnem redu spremenilo, in to naj velja za vse občine brez razlike kronovin v državnem zboru zastopanih.

Drugače je pa pri izdaji poselskih knjižic. Te izdaja nasprotno le domovna občina, in ne občina bivališča. To velja po § 34. poselskega reda iz 1858. leta, ki je seveda že zastarel in je potreben času primerne spremembe.

Vendar pa ni treba tujega občana bodisi pošiljati domov, bodisi ga pustiti, da si sam dobavi poselsko knjižico, marveč imej vsaka občina že pripravljeno tiskovino za popis osebe in prošnjo na pristojno občino, ki se naprosi, da brez odloga, ako ni ovire, ustreže in dopošlje poselsko knjižico občini bivališča.

Tedaj delavske knjižice izdaja občina bivališča, poselske domovna občina po posredovanju občine bivališča.

Prihodnjič o drugem.

Matija Kobe,
obč. tajnik na Rakeku.

Dopisi.

(Iz Rakeka.)

Slavno uredništvo »Občinske Uprave«

v

Ljubljani.

V dopolnitev izvajanj glede pomisleka, podanega v »Občinski Upravi« št. 19. I. 1911. po kolegu gosp. obč. tajniku iz Cerknice glede vzrokov, zakaj se je tako malo obč. tajnikov na Kranjskem prijavilo k organizaciji, menim, da je v glavnem ta-le vzrok.

Največ občin ima take tajnike, ki imajo tajništvo le kot postranski zaslužek. Tako n. pr. v Planini, kjer slušbuje penzioniran orožnik; v Logatecu, kjer opravljajo tajništvo učitelji itd.

To je pa mora, katera tlači stan občinskih tajnikov in katera se bo odpravila le potom organizacije.

Dosti občin je pa tako majhnih, da ne morejo samostojno tajnikov držati. Zato je tako malo takih tajnikov na Kranjskem, kateri pretežno in edino opravljajo svoj poklic kot glavni.

Bodimo uverjeni, ako nas je tudi malo, da nam bo naš deželni odbor in zbor tudi zakonito zajamčil stalnost, in nas ne bo pustil viseti na strankarski milosti.

Ko se stalnost zajamči, bodo občine dobile tudi take tajnike, kateri bodo spadali v naš tabor in nas bo kmalu polno število.

Tedaj gospodi kolegi! Složno na delo, kolikor nas je, tako da pripravimo toliko gradiva, da bomo mogli deželnemu odboru pred prihodnjim zasedanjem deželnega zbora nekaj predložiti.

V prvi vrsti se ima za nas zavzeti dežela, kar bo gotovo tudi rada storila kot dobra mati za svoje otroke.

Matija Kobe,
obč. tajnik na Rakeku.

Za organizacijo občinskih uslužbencev.

V sledečem prijavljamo pravila, ktera smo prejeli kot vzorec za sestavo pravil organizacije občinskih uslužbencev, do kakršne bo vsekakor prišlo v doglednem času.

Ker vsak inteligentnejši človek razume hrvaščino vsaj toliko, da lahko tolmači smisel in besedilo, smo priobčili pravila v hrvatskem jeziku, kakor smo jih prejeli.

Kadar pride do tega, da se oživotvori misel organizacije, prevedemo pravila v slovenščino.

Glase se:

Pravila

društva goriško-gradišćanskih (kranjskih) općinskih činovnika i namještenika.

Ime i sjedište društva.

§ 1. Ime je društvu: Društvo goriško-gradišćanskih (kranjskih) općinskih činovnika i namještenika a sjedište mu je u onom mjestu, gdje boravi predsjednik.

§ 2. Svrha je društvu:

a) udruživanje općinskih činovnika i namještenika;

b) podupiranje i promicanje duševnih i materijalnih interesa opć. činovnika i namještenika, a naročito podupiranje njihovih udova i siročadi;

c) izdavanjem društvenog glasila i razpravljanjem strukovnih pitanja, promicati strukovnu naobrazbu općin. činovnika te podizati stališki ugled i ponos: u koliko vlastitog glasila ne bi bilo, ima se prihvatiti glasilo »Kmetske županske zveze« list »Obćinska Uprava« za svoje;

d) osnivanje svrsi odgovarajućih ustanova.

Društvena sredstva.

§ 3. Društvena su sredstva:

a) prinosi utemeljiteljnih članova;

b) » redovitih »

c) » podupirajućih »

d) upisnine redovitih »

e) čisti prihod društvenog glasila;

f) čisti prihod eventualnih društvenih priredaba, (zabava, lutrija itd.);

g) darovi i zapisi.

Početak društvenog djelovanja.

§ 4. Djelovanje društva nakon potvrde ovih pravila započinje, čim društvu pristupi 30 redovitih članova. Uredništvo »Obćinske uprave« sazove onda prvu glavnu skupštinu društvenih članova u

Članovi društva.

§ 5. Članovi su društva:

a) Utemeljitelji;

b) redoviti;

c) podupirajući;

d) začasni.

Pristup članova.

§ 6. Utemeljiteljem i podupirajućim članom može postati svaka osoba, neporočna, zatim korporacija, udruga, općina i zavod.

Redovitim članom može postati:

a) svaki stalno i provizorno namješteni opć. činovnik ili namještenik u goriško-gradišćanskoj pokrajini (u Kranjskoj), koji je slavenske narodnosti a imađe mjesečnu stalnu plaću;

b) svaki onaj umirovljeni opć. činovnik i namještenik, koji je prije umirovljenja barem tri

godine bio redovitim članom odnosno, ako naknadno položi članarinu za posljednje tri godine.

Redoviti se članovi dijele u 4 reda:

I. red: Činovnici. Članovi I. reda jesu: općinski tajnici, blagajnici, račundžije i pisari, zatim liječnici, živinari, mjernici, upravitelji, nadzornici, tehničari, učitelji glasbe, poljodjelstva, risanja itd. u koliko ovise od općine, općinskih zavoda itd.

II. red: Sluge. Tomu redu pripadaju čuvari, poslužnici, vratar i slični.

III. red: redari. Amo pripadaju: tržni komisari, redarski vodje, gradski i seoski redari, lugari itd.

IV. red: Radnici. Članovi IV. jesu: užigači, obrtni radnici in težaci, radnički nadziratelji, trahonoše itd.

Svi redoviti članovi moraju imati stalnu mjesečnu plaću.

Začasnim članom može postati samo takova osoba, koja je za društvo stekla osobitih zasluga, ako ga takovim na predlog upravnog odbora imenuje glavna skupština.

Primanje članova.

§ 7. Svaki, koji želi postati članom ovoga društva, imađe pismenom pristupnicom, a redoviti uz uplatu upisnine, svoj pristup u društvo prijaviti odboru, koji o njegovom primanju odlučuje. Neprimljenim se upisnina vraća.

Odbor nije dužan navesti razloga, zašto koga ne prima u društvo. Samo oni, koje odbor ne primi za redovite članove, mogu se prizvati na glavnu skupštinu.

Pravo članova.

§ 8. Redoviti članovi imađu aktivno i pasivno pravo izbora, pravo predlaganja i odlučujućeg glasa glavnim skupštinama, te pravo na pogodnosti, ustanovljene ovim pravilima. Osim toga dobivaju besplatno društveno glasilo.

Začasni i podupirajući članovi te utemeljitelji imađu pravo savjetujućeg glasa u glavnim skupštinama.

Dužnost članova.

§ 9. Redoviti članovi imađu kod pristupa u društvo platiti upisninu od 2 K, a osim toga su dužni plaćati godišnju članarinu i to prvu godinu 1% od plaće a u sljedećim godinama, koliko određi glavna skupština. Napose dužni su promicati društvene interese.

Podupirajući članovi dužni su plaćati godišnju članarinu od K 4 i to u godišnjim unapred im obrocima, kao i redoviti članovi.

Utemeljiteljni dužni su iza pristupa uplatiti u društvenu blagajnu utemeljiteljni prinos od 100 K na jedanput ili u 10 jednakih mjesečnih obroka. Tko u tom roku ne uplati cijele svote, prestaje biti članom društva, a uplaćeni iznosi smatrati će se društvu darovima.

Prestanek članstva.

§ 10. Članstvo prestaje:

a) Dobrovoljnim istupom.

Redoviti član dužan je svoj istup prijaviti bar mjesec dana prije svršetka kalendarske godine upravnom odboru, jer se inače smatrati članom i za slijedeću godinu. Podupirajući članovi ne moraju otkazati.

b) Za redovite članove napose: gubitkom službe usljed kaznene osude radi zločina u opće ili radi kaznjiva čina, počinjenog iz koristoljublja ili proti javnoj urednosti, te prelazom u drugu koju stalnu službu ili ino zanimanje.

c) Isključenjem po glavnoj skupštini; isključiti se može član:

1. Tko je uzprkos opomenama sa uplatom članarine više od pol godine u zaostatku.

2. Ako zlobno uzradi proti interesima društva i

3. tko svojim vladanjem povrijedi čast i ugled društva.

Izstupivši i isključeni članovi gube sva prava prema društvu, neplaćeni njihovi prinosi mogu se sudbenim putem utjerati.

Upravni odbor društva.

§ 11. Društveno poslovanje vodi upravni odbor, koji sastoji iz a) predsjednika, b) potpredsjednika, c) tajnika, d) blagajnika, e) četiri odbornika i dviju njihovih zamjenika.

Izbor upravnog odbora.

§ 12. Prva 4 i odborničke zamjenike bira glavna skupština iz sredine redovitih članova a odbornike iz sredine svakog reda po jednog.

Izabranim smatra se onaj, koji je dobio apsolutnu većinu glasova prisutnih članova.

Odborski zaključci.

§ 14. Valjane zaključke stvara odbor nadpolovičnom većinom, ako je sa predsjednikom prisutno barem četiri člana upravnog odbora.

Odborske sjednice.

§ 15. Odbor drži svoje sjednice redovito svake pol godine. Ukaže li se potreba ili ako barem trećina odbornika pismenim odneskom, uz naznaku predmeta zahtjeva, imade predsjednik sazvati izvanrednu sjednicu u roku 14 dana.

Djelokrug upravnog odbora.

§ 16. Upravni odbor:

a) upravlja društvenim imetkom, b) prima članove, c) odlučuje o svemu, što se na društvenu svrhu odnosi te podijeljuje u smislu § 2, pravila pogodnosti i podpore u granicama za dotičnu godinu po glavnoj skupštini odobrenog proračuna, d) podređuje, koje će se strukovne razprave u skupštini držati, e) priređuje društvene zabave i lutrije, f) sastavlja poslovni red za društvo, kao i za sve ustanove, koje društvo bude osnovalo, g) odlučuje o tekucim društvenim izdatcima, h)

sastavlja proračun za slijedeću godinu, i) izvršuje zaključke glavne skupštine, j) izabere urednika odnosno glavnog suradnika društvenog glasila, k) predlaže glavnoj skupštini na imenovanje počasne članove.

Djelokrug predsjednika.

§ 17. Predsjednik nadzire poslovanje društveno, doznauje isplatu svih izdataka, zaključenih po upravnom odboru, odnosno glavnoj skupštini; zastupa društvo naprama oblastima i trećim osobama; saziva i predsjedava sjednicama odbora i skupštinama, te odlučuje svojim glasom, kada se pri stvaranju zaključaka glavnih skupština i upravnog odbora ili kod izbora glasi prepolove. Potpisuje sa tajnikom sve spise, te je odgovoran skupštini društva. Škontrira blagajnu četiri puta na godinu. Kad je zapriječen zastupa ga potpredsjednik u svim njegovim pravima i dužnosti.

Dužnosti tajnika.

§ 18. Tajnik obavlja sve pisarske i konceptualne poslove društva, sastavlja zapisnike odborskih i skupštinarskih sjednica, drži u evidenciji popis članova, čuva društvene spise, sastavlja glavna godišnja izvješća o stanju i djelovanju društva. Bude li zapriječen, zamjenjuje ga na poziv upravnog odbora odredjeni član istoga.

Djelokrug blagajnika.

§ 19. Vodi blagajničke poslove pod nadzorom predsjednika, odnosno potpredsjednika. On prima prinose članova i ine društvene prihode; brine se, da prinosi za vremena ubrani budu, isplaćuje izdatke, nu samo na doznaku predsjednika odnosno potpredsjednika; vodi blagajničke knjige, te ima u svakoj odborskoj sjednici podnijeti izvješće o stanju blagajne i o društvenoj imovini, a na koncu poslovne godine predložiti upravnom odboru račune za cijelu godinu. Blagajnička gotovina, u koliko prekoračuje 300 K imade se svagda koristonosno uložiti u štedionu, koju upravni odbor društva u tu svrhu označi. Bude li zapriječen, zamjenjuje ga na poziv upravnog odbora odredjeni član istoga.

Djelokrug revizionalnog odbora.

§ 20. Revizionalni odbor imade svagda dva dana prije redovite glavne skupštine pregledati društvene knjige i račune i o uspjehu podnijeti izvješće. Izim toga dužan je to učiniti svagda, kada ga nato pozove predsjednik društva, a slobodno mu je jedan put u godini i iznenadoma skontraciju obaviti.

Glavna skupština.

§ 21. Glavne skupštine su redovite ili izvanredne.

Redovita skupština obdržava se svake godine u mjesecu lipnju ili srpnju, a izvanredna onda, kada to za potrebno pronadje upravni odbor društva ili kada to uz naznaku dnevnog reda za traži jedna trećina redovitih članova društva.

U svaku glavnu skupštinu imadu se članovi putem društvenog glasila ili bar 10 dana unapred pozvati uz naznak dnevn. reda. Zavaljanost zaključka glavne skupštine nužno je, da u njoj, osim prisutnih članova odbora, bar još petina redovitih članova prisustvuju osobno, odnosno da bude zastup po punomoćnicima, kojima mogu biti samo redoviti članovi društva. Ako se skupština ne sastane u dovoljnom broju, imade se jedan sat kasnije sazvati skupština sa istim dnevnim redom. Takova skupština vlasna je donijeti valjane zaključke bez obzira na broj prisutnih članova izuzam zaključak o prestanku društva, koji će biti valjan samo onda, ako je bar $\frac{2}{3}$ redovitih članova u skupštini prisutno odnosno punomoćnicima zastupano.

Zaključci glavne skupštine stvaraju se apsolutnom većinom glasova, jedino zaključci o promjeni pravila i prestanku društva sa $\frac{2}{3}$ prisutnih glasova. Glasovanje je javno, a tajno samo na predlog $\frac{2}{3}$ prisutnih skupštinara.

Predlog za prestanak društva može staviti samo društveni odbor.

§ 22. Redovita skupština može, ako se potrebnim pokaže, pojedina pitanja dnevnog reda razpravljati i u pojedinim pododborima, koji se odmah konstituiraju.

Zaključci pako tih pododboru prihvaćaju se ili otklanjaju u plenumu same skupštine.

§ 23. Glasilom ovoga društva jest »Obćinska Uprava« u Ljubljani. Ovo vriedi tako dugo, dok društvo ne osnuje vlastito glasilo.

§ 24. Odbor može o trošku društva svake godine izdavati svoje potanko izvješće o djelovanju društva i odbora.

§ 25. Djelokrug redovite glavne skupštine.

1. Izabire upravni odbor na tri godine.

2. Riješava izvješća upravnog odbora o njegovom radu minule godine.

3. Odredjuje u kojoj visini, u kojem razmjerju i pod kojim uvjetima se imadu tečajem poslovne godine članovima društva i njihovim udovima i sirotama dopitivati potpore i pripomoći.

4. Ustanovljuje članarinu redovitih i podpirajućih članova za dotičnu poslovnu godinu, na predlog upravnog odbora.

5. Zaključuje o osnivanju društvenih institucija (sl. 1 § 2).

6. Riješava predloge upravnog odbora i po jedinim članova; potonjih samo onda, ako su na primjer odboru društva ili predsjedniku pismeno dostavljeni tri dana prije glavne skupštine.

7. Odlučuje, da li se ima osnovati društvena glavica i iz kojih društvenih dohodaka, te u koju društvenu svrhu ima se ta glavica upotrebiti.

8. Odobrava po upravnom odboru u ime društva sklopljene pogodbe i ugovore.

9. Imenuje začasne članove.

10. Odobrava po upravnom odboru predloženi proračun za dotičnu poslovnu godinu.

11. Zaključuje o promjeni društvenih pravila.

12. Zaključuje o prestanku društva.

13. Odlučuje, hoće li društvo stupiti u savez s ostalimi jednakimi u Austriji.

(Konec prihodnjič.)

Vprašanja in odgovori.

1. Županstvo Zlato polje.

Vprašanje (d. o.):

Kaj naj se ukrene z odbornikom, ki dela vedno prepri pri občinskih sejah? Imeli smo že dve občinski seji, a nikoli ne pridemo le samo radi ene osebe do pravega zaključka, ker neti vedno prepri in ne pusti nikoli nikogar govoriti. Ne poslušati niti župana niti svetovalcev.

Ali bi se ga lahko izključilo in poklicalo mesto njega njegovega namestnika v odbor?

Odgovor:

Stvar županova je, da najde način, kako vzdržati red pri zborovanju, kar mu nalaga § 45. občinskega reda.

Sredstev za vzdrževanje reda občinski red ne navaja. Pred vsem mora pač župan dotičnega odbornika, ki hoče z medgovori motiti sejo — (vsaj trikrat) pozvati, naj ne moti zborovanja. Če se dotičnik ponovnemu županovemu pozivu ne ukloni in hoče nasiloma motiti sejo, naj župan sejo zaključi in v zapisniku izrečno konstatira, da se je morala zaključiti zaradi nasilnega motenja od strani dotičnega odbornika. Nato naj predloži županstvo poverjen prepis zapisnika dotične odborove seje c. kr. državnemu pravdnistvu v nadaljno postopanje.

Izključiti pa odbornika ni mogoče in pozvati v odbor namestnika, ker manjka za take vrste discipliniranja vsako zakonito določilo.

2. Županstvo v Trebelnem.

Vprašanje:

V naši občini je umrl ubožec G. J., kateri je pristojen v občini M. C, kr. okrajno glavarstvo je razsodilo, da mora na podlagi § 22. dež. zakonika z dne 28. avgusta 1883. št. 17. naša občina trpeti pogrebne stroške.

Ker je pa naša občina že večkrat morala plačati pogrebne stroške za ubožce, ki so umrli v drugi občini, a so bili k nam pristojni, se uljudno vpraša, je li naša občina primorana plačati jih tudi sedaj, ali ne?

Sploh je bilo povsod tako, da so plačevale stroške one občine, kamor so bili umrli pristojni. Ker nimamo navedenega zakonika, prosimo pojasnila v »Občinski Upravi«, — da se bomo vedeli v prihodnje po tem ravnati.

Odgovor:

Navedeni zakon (ubožno postavo za Kranjsko) mora občina vsekakor imeti. Če se je izgubil dotični kos deželne zakonika, naj si županstvo nabavi III. zvezek J. Pfeiferjeve ročne izdaje zakonov in ukazov za Kranjsko, v katerem je ta zakon ponatisnjen.

Na Vaše vprašanje pa sledeči odgovor:

Po § 22. ubožne postave je izražena pač dolžnost občine, pokopavati v njenem okrožju umrle ubožce. S tem je vsekakor rečeno, da mora plačati dotična občina tudi pogrebne stroške. Nikakor pa ne določa ta §, da mora ona občina, ki oskrbi pogreb, te stroške tudi sama trpeti.

Res je, da glede povračila pogrebnih stroškov ne določata ničesar gotovega niti ubožni niti domovinski zakon. So pa druge okolnosti, ki govore za to, da je zahtev po povračilu utemeljen. Predvsem govori za to obi-

čajna praksa, ki obstoji v tem, da po večini vse občine na Kranjskem itak že medsebojno povračujejo pogrebne stroške, da torej že obstoji reciprociteta v tem oziru. — Še bolj pa se da sklepati o opravičenosti zahtevka po povračilu pogrebnih stroškov iz določil zadnjega (3.) odstavka § 7. ubožne postave z ozirom na določbe § 3. ravno tega zakona. Na eni strani, pravi zakon, ima občina dolžnost pokopavati umrle uboge, na drugi strani pa ji gre pravica, zahtevati povračilo oskrbnih stroškov celo iz morebitne zapuščine umrlega ubožca. Ker pa spadajo tudi pokopi med ubožno oskrbo, kar popolnoma jasno določa § 3 navedene ubožne postave, ne more biti dvoma, da je imel postavodajalec namen, med one stroške za uboge, ki jih mora povrniti domovinska občina, prištevati tudi pogrebne stroške.

Če bi se pa vkljub temu dotična občina branila povrniti vam pogrebne stroške, potem se obrnite na politično oblastvo, da o stvari razsodi.

3. Županstvo št. V.

Vprašanje:

Nek posestnik je oddal v novi, lani zgrajeni hiši stanovanje v najem stranki proti četrletni odpovedi. Najemnik je bil čez leto s stanovanjem zadovoljen. Dne 22. decembra 1911 je pa stanovanje odpovedal in 2. januarja 1912 se je izselil rekoč, da je stanovanje prevlažno in zdravju škodljivo. — Ali sme posestnik od najemnika zahtevati, da mu plača za četrto leto naprej — od dne, ko je odpovedal stanovanje? Najemnik se izgovarja, da ne boče za odpovedano dobo, ker je stanovanje prazno, ničesar plačal.

Odgovor:

Zadeva spada prav za prav pred rednega sodnika. — Naše mnenje pa je sledeče:

Ako je stanovanje v resnici tako vlažno, da ni mogoče v njem prebivati, potem bo posestnik tudi sodnim potem težko prišel do plačila, vkljub temu, da je bil odpovedni rok določen oziroma dogovorjen na tri mesece.

V tem slučaju namreč, ako je stanovanje tako vlažno, da je zdravju škodljivo, kar je pri novih stavbah lahko mogoče, bi bile merodajne določbe § 1117. občega državlanskega zakonika, ki pravi, da je najemnik upravičen tudi pred potekom izrečno ali pa molče pogojene dobe odstopiti od pogodbe, če dotična stvar (v Vašem slučaju stanovanje) zaradi pomanjkljive kakovosti ni sposobna za redno porabo. — V koliko bi prišle te določbe v poštev, tega mi seveda ne vemo, kakor tudi ne moremo vedeti, kakšno stališče bi zavzel sodnik, ako pride zadeva pred sodišče. V poštev pride namreč več drugih okolnosti: kakovost materiala, krivda na vlažnosti itd.

4. Gospod Anton Pogorelec, kovaški mojster v Strugah.

Vprašanja:

1. Služil sem kot nadomestni rezervist v jeseni leta 1909 pri topničarskem polku št. 7 v Ljubljani. Potem so me pa 1. 1910 premestili k gorskemu topničarskemu polku št. 3 v Beljak. Rad bi delal orožne vaje v Ljubljani in sicer spomladi. Tudi bi bil rad premeščen nazaj v Ljubljano k 7. topničarskemu polku, ker imam za to važne vzroke.

Kam naj naslovim prošnjo, s čim naj jo opremim, kako kolekujem, kaj navedem v prošnji in kedaj naj naredim to prošnjo? Orožno vajo bi rad delal v podkovski kovačnici, ker sem kovač.

2. Oče mi je izročil malo posestvo z novo zidano hišo, za katero sem vložil pri davčni oblasti prošnjo, da me oprostijo za postavno dobo hišnorazrednega davka. Za koliko časa se mi more to dovoliti?

Vsled izročitve posestva se mi je odmerila pri uradu za odmero pristojbin 1% pristojbina in 25% doklada.

Ali bi ne mogel po § 2. in 3. pristojbinske postave iz 1. 1901 doseči olajšavo oziroma oprostitev teh pristojbin radi tega, ker je hiša, ki ima skoro vso vrednost, postavljena šele letos? Kaj in kako naj ukrenem?

3. Ker je moja žena še mladoletna, sili sodišče, da moram njeno doto vknjižiti. Tega pa nisem storil, ampak sva z njenim očetom ustmeno pri sodišču prosila, da se jo razglasi za polnoletno. Prošnjo je sodišče zavrglo. Notar mi je nasvetoval, naj delam pismeno prošnjo. Prošnjo sem naredil, ki bo pa najbrž tudi zavrnjena, zato name-rava notar rekurirati na okrožno sodnijo, ako se tej prošnji ne ugodijo. Ali je sploh upanje, da dosežem to stvar? Ali sem prav ravnal, ker sem se ravnal po nasvetu notarja?

4. Mojemu bratu je bila naložena osebna dohodnina. Vložil sem pritožbo že spomladi, a do danes še ni rešitve? Kaj naj storim, da se pritožba reši?

Odgovori:

1. Prošnjo za dovoljenje, da smete delati orožno vajo v Ljubljani, naredite lahko takoj. Nasloviti jo morate na polkovno poveljstvo Vašega sedanjega polka, vložiti pa pri č. kr. glavarstvu (v Kočevju), ki jo s potrebnim priporočilom pošlje naprej. Priložiti ji ni treba drugega kot vojaški list (voj. prehodnico). Na prošnjo pride kolek za 1 K in na prilogo kolek za 30 h. Navesti morate pač tehtne vzroke v utemeljitev svoje prošnje, ker — kolikor nam znano — vojaška oblastva v takih slučajih sličnim prošnjam nič kaj rada ne ugođe, ker mora po dotičnih naredbah vsak delati orožno vajo pri svojem krdelu, zlasti pri specialnih četah.

Kakšne vzroke imate, to bodele sami najbolje vedeli. V tem oziru Vam ne moremo dajati navodil.

Ravno to velja tudi za prošnjo glede premeščenja v Ljubljano. Nikake ovire ni, da bi ne prosili ob enem v prošnji za poziv k spomladanski orožni vaji tudi za premeščenje. Vam vsaj ne bo treba dvakrat plačevati kolkov.

2. Po § 2. zakona z dne 25. marca 1880 drž. zak. št. 39 se more dovoliti davčna oprostitev od hišno-razrednega in hišno-najemninskega davka za dobo 12 let. To oprostitev bodele vsekakor dosegli, če ste prošnjo po § 4. te postave vložili 45 dni po dovršeni stavbi pri pristojnem davčnem oblastvu.

Oprostitev odmerjene pristojbine vsled prenosa lastninske pravice pa sploh ni mogoča.

3. Na to vprašanje Vam pri najboljši volji ne moremo odgovoriti, ker ne poznamo razmer in ne moremo posegati v delokrog sodnih oblastev.

4. Ne vemo, kakšen vzrok bi bil, da bi se pritožba ne bila rešila. Saj je menda brat sam vložil pritožbo, ker Vi seveda nimate pravice storiti to v njegovem imenu.

Lahko je mogoče, da se je pritožba vpoštevala, samo da se ni dostavila pismena rešitev in se davčni predpis izravna v naslednjem davčnem letu. Za vsak slučaj pa brat lahko pismeno vpraša za rešitev pri onem davčnem oblastvu, — na katerega je bila naslovljena pritožba.

5. Županstvo trg Šmarje pri Jelšah.

Vprašanje:

Tukajšno orožništvo je ovadilo gostilničarja I. I., ker je imel plesno godbo brez dovoljenja. Okrajno glavarstvo je naročilo občini zaslišanje obdolženca in prič.

Ali je občina zavezana temu ukazu v prenešenem delokrogu ustreči, ker po § 10. in 13. dvornega dekreta od 12. maja 1827 Pol. Z. Z. št. 60 razpravljanje godbeno-dohodarstvenih predpisov pripada edino le političnim oblastvom t. j. glavarstvu?

Odgovor:

Naravno je, da mora županstvo zaslišati prizadete, ki so navedeni v ovadbi, ktera je bila gotovo vložena naravnost pri okr. glavarstvu.

Županstvo izvršuje agende krajevne policije v prenešenem delokrogu, in ima okrajno glavarstvo vsak čas pravico, pridržati si kaznovanje tudi takih policijskih prestopkov, ki jih sicer kaznuje lahko tudi občinski kazenski senat.

Ne kaže torej drugega, kakor da županstvo izvrši dobljeni ukaz in zasliši krivce.

6. Županstvo Šmartno na Paki.

Vprašanje:

Bivši hlapec A. biva že čez 15. let v občini Š. Ker je pa postal za delo nezmožen, ga mora naša občina podpirati.

Tukajšno županstvo je vložilo pri županstvu Š. prošnjo za sprejem imenovanega v domovinsko zvezo. Prošnji se ni ugodilo s pripombo, da je gospodar hlapca naznanil šele leta 1907, torej da ga uradno poznajo šele 4 leta.

Vpraša se, je li dolžna občina Š. sprejeti dotičnega v domovinsko zvezo? Ali je lahko to vzrok odklonitve, da je uradno zglasen šele 4 leta? Ali se lahko zahteva odškodnina od gospodarja, ki je to zakrivil? Ali moremo v slučaju, da mora občina Š. imenovanga sprejeti, terjati jo za povrnitev stroškov?

Odgovor:

Predpogoj za sprejem v domovinsko zvezo v § 2. domovinskega zakona z dne 5. decembra 1896 drž. zak. št. 222 je prostovoljno in nepretrgano bivanje v dotični občini. Kakih drugih pogojev, na pr. uradno zglasitev pri županstvu, ki bi vtmelevala pravico do priposestevanja (pridobitve) domovinstva, zakon ne pozna in ne navaja, torej tudi za občino Š. to ne more biti vzrok, da bi dotičnika ne sprejela v svojo domovinsko zvezo. Pač pa bo na kak drug način dokazati, da je bival A. ondi nepretrgoma 10 let in ta čas ni užival javne ubožne oskrbe (n. pr. z zaslišanjem gospodarjev, koder je služil).

Županstvo naj se tedaj zoper odklonitev sprejema hlapca A. pritoži na c. kr. okr. glavarstvo.

Ker zglasitev ni povod odklonitvi prošnje, tudi gospodar ne more biti odgovoren za kako odškodnino nasproti občini za to, ker hlapca ni zglasil, pač pa je kaznjiv radi tega, v kolikor prestopki ni zastaran.

Ako bo sprejet A. v domovinsko zvezo občine Š., bo odločilo okrajno glavarstvo o Vašem zahtevku po vračilu stroškov, če občina ne bo hotela sama povrniti jih. Odvisno je to od dneva, s katerim bo A. sprejet v domovinstvo občine Š.

7. Županstvo občine Bizeljsko.

Vprašanje:

Prosimo pojasniti glede domovinske pripadnosti sodnijsko ločenih zakonikih (žena). Tukajšnja občina se sili, da bi priznala, da je ločena žena po svojem možu, ki je res semkaj pristojen, še nadalje po razsodbi graškega sodišča v to občino pristojna. Tak odlok je prejelo županstvo od okrajnega glavarstva v Brežicah, ki trdi, da je žena tudi po razsodbi semkaj pristojna, med tem ko trdi županstvo, da je po ločitvi pristojna v svojo prvotno domovinsko občino. — Ktero mnenje je pravo?

Odgovor:

Županstvo tukaj napačno tolmači določbe § 11., drugi odstavek, domovinskega zakona z dne 3. dec. 1863 drž. zak. št. 105, katerega besedilo je vendar popolnoma jasno.

Sodno ločene ali razzakonjene žene o b d r ž e domovinsko pravico v oni občini, v kateri so jo imele ob ločitvi. Če je bil (oz. je še) mož pristojen v Vašo občino, ž njim vred torej tudi njegova — sedaj ločena žena, ima ona tudi še danes domovinsko pravico v Vaši občini.

Sodna ločitev ima le to posledico, da pridobi žena s a m o s t o j n o domovinsko pravico, dočim je bilo njeno domovinstvo popred spojeno z moževim, torej od njega odvisno. Če določa preje navedeni §, da obdrže sodnijsko ločene žene ono domovinsko pravico, katero so imele ob ločitvi, hoče s tem le reči, da se domovinska občina žene s tem ne spremeni.

Le one žene, katerih zakon se zaradi kakega zakonitega vzroka r a z v e l j a v i (neveljavnim spozna), dobe nazaj ono domovinsko pravico, katero so imele pred možitvijo.

8. Županstvo v Št. Petru pri Gorici.

Vprašanje:

1. V naši občini je imel V. Č. na občinskih tleh javno tehtnico, za kar je plačeval občini letno n a j e m n i n o. Ker mu je pa občina n a j e m n i n o zvišala, je prenesel svojo tehtnico na lastna tla, za katero je dobil koncesijo od c. kr. okr. glavarstva v Gorici. Njegovi boleti nosijo naslov: »Priseženi tehtar javne tehtnice za občino Št. Peter«; zaradi tega zahtevajo nekateri občinski starejšini, da mora plačevati še nadalje občini n a k l a d o od javne tehtnice.

Je-li opravičena zahteva omenjenih starejšin?

2. Neka žena se je zglasila pri županstvu ter naznaila, da jo je soprog zapustil, ter ji pustil tudi tri nedorasle otroke brez vsake podpore in pomoči. Ker je žena ubožna, je prosila pomoči pri županstvu.

Je-li občina upravičena poiskati moža in ga siloma (po odgonu) pripeljati domov in ga prisiliti, da podpira ženo in otroke?

Odgovor:

K 1. vprašanju:

Kolikor moremo povzeti iz Vašega vprašanja, je V. Č. lastnik tehtnice, ki je bila postavljena na občinskem svetu, in je lastnik plačeval občini le n a j e m n i n o o d p r o s t o r a. Če je tako, potem občina ne more zahtevati še nadalje kako plačilo od lastnika tehtnice, ker jo je prestavil na svoj svet, razven če ima pravico pobirati kako drugačno — po zakonu dopustno in od oblasti dovoljeno pristojbino (takso), česar pa iz gorenjega vprašanja ni povzeti.

K 2. vprašanju:

Občina sama nima sredstev za to, da bi prisilila moža, da mora podpirati svojo družino. Zato je treba, obrniti se na pristojno sodišče, ki bo storilo primerne korake, da prisili moža k izpolnjevanju njegovih dolžnosti, ki mu jih nalaga splošni državljanski zakon in kakor določa tudi § 23. domovinskega zakona z dne 3. dec. 1863 drž. zak. št. 105.

Ubožne podpore občina ženi in otrokom ne more odreči; pač pa naj zahteva od moža povračilo po zmislu ravnokar navedenega § 23. dom. zakona.

Listnica uredništva.

Glavarstvo občine Kastav: Indeks za vseh šest letnikov „Občinske Uprave“ se v konceptu pač že izdeluje, vendar pa Vam danes še ne moremo povedati, kdaj bo dostičan. — Je to precej obširno delo in potrebuje časa. — Ker se je le nekaj naročnikov priglasilo za indeks, a smo prepričani, da bo vsem dobrodošel, ga bomo razposlali v s e m n a r o č n i k o m.

Vsled raznih zaprek se je prva številka letošnjega letnika nekoliko zakasnila. Cenjene naročnike prosimo potrpljenja. Poskrbeli bomo, da naslednja številka izide že v nekaj dneh, in da v prihodnje tudi v tem oziru ostanemo v tekočem.

Današnja številka smo poslali zlasti onim županstvom, ki dosedaj niso bila naročena na „Občinsko Upravo“. Z ozirom na odredbo veleslavnega deželnega odbora ne dvomimo, da postanejo naročniki vsa županstva.